

Nr. 540/SIPOCA613/21.12.2023

Titlul proiectului: „România durabilă - Dezvoltarea cadrului strategic și instituțional pentru implementarea Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030”

Cod SIPOCA/SMIS2014+: 613/127545

*Studiu
privind responsabilitățile decidenților
în domeniul dezvoltării durabile*

CUPRINS

Introducere	
Capitolul I: Dezvoltarea Durabilă în sectorul public	
I.1. Dezvoltarea Durabilă o viziune holistică	
I.1.1. Apariția conceptului de dezvoltare durabilă	
I.1.2. Abordări ale Dezvoltării Durabile	
I.1.3. Cadrul legal și instituțional privind Dezvoltarea Durabilă în România	
Capitolul II: Importanța decidenților din sectorul public în Dezvoltarea Durabilă	
II.1. Rolul și funcțiile sectorului public în contextul Dezvoltării Durabile	
II.2. Relevanța ODD - urilor pentru decidenții din administrația publică locală	
Capitolul III: Managementul carierei în domeniul Dezvoltării Durabile	
III.1. Rolul expertului în dezvoltarea Durabilă în cadrul administrației publice din România	
Capitolul IV: Concluzii și Recomandări	

I. INTRODUCERE

Studiul privind responsabilitățile decidenților în domeniul dezvoltării durabile este extrem de important pentru a înțelege și a aborda provocările și oportunitățile pe care le impune dezvoltarea sustenabilă. Acest studiu evidențiază rolul și responsabilitățile decidenților în a asigura un viitor durabil pentru societate.

Decidenții în dezvoltare durabilă, au un rol crucial în elaborarea și implementarea politicilor și strategiilor de dezvoltare sustenabilă.

De asemenea, studiul privind responsabilitățile decidenților în domeniul dezvoltării durabile contribuie la identificarea celor mai eficiente strategii și practici pentru a atinge obiectivele de dezvoltare durabilă.

Acest studiu oferă, de asemenea, recomandări specifice pentru decidenți, pentru a-i ajuta să își îndeplinească responsabilitățile într-un mod eficient și responsabil. Prin realizarea studiului privind decidenții în dezvoltare durabilă este util și pentru a înțelege perspectivele, nevoile și barierele cu care se confruntă decidenții în implementarea practicilor de dezvoltare durabilă.

Scopul acestui studiu este ca persoanele cu putere de decizie să conștientizeze faptul că prin obținerea unor informații pertinente în domeniul dezvoltării durabile vor putea fi sprijiniți în luarea unor decizii corecte și vor putea aborda subiectele din domeniul dezvoltării durabile într-un mod sustenabil. Totodată decidenții vor trebui să sprijine cercetarea și dezvoltarea de tehnologii sustenabile și inovatoare, care să conducă la reducerea impactului negativ asupra mediului și în urma aplicării acestor tehnologii se vor crea modele de afaceri mai durabile.

Concomitent decidenții vor trebui să faciliteze colaborarea dintre sectoarele public, privat și societatea civilă, prin parteneriate care vor promova soluții și acțiuni comune pentru dezvoltarea durabilă, iar pentru aceasta este imperios necesar ca fiecare partener să beneficieze de sprijinul expertului în dezvoltare durabilă care va avea rolul de facilitator între decidenții de la nivel central și cei de la nivel local și va avea competența de a analiza, gestiona și evalua pilonii dezvoltării durabile.

Mai mult, decidenții au o responsabilitate importantă în promovarea educației și conștientizării în domeniul dezvoltării durabile fiind implicați în integrarea conceptului dezvoltării durabile atât în programele școlare, organizarea de campanii de informare și sensibilizare în comunități, cât și promovarea schimbării comportamentale prin programe de educație civică.

În actualul context european, în care și România, prin instituțiile sale, joacă un rol important în implementarea jaloanelor și țintelor stabilite prin Programul Național de Redresare și Reziliență, decidenții sunt unii din principalii actori, care dezvoltă

politici și reglementări care să promoveze dezvoltarea durabilă în toate sectoarele economiei.

CAPITOLUL I: DEZVOLTAREA DURABILĂ ÎN SECTORUL PUBLIC

I. Dezvoltarea Durabilă o viziune holistică

Conceptul de dezvoltare durabilă este implicat în două probleme mari ale omenirii și anume capacitatea de a crea și cea de a distruge. Pe de-o parte, dezvoltarea economică mărește capacitatea omului de a folosi natura pentru nevoile materiale ale vieții. Pe de altă parte, se știe că conflictul relațional dintre nevoile umane și natură cauzează consecințe considerabile asupra mediului, deși, numai câteva dintre acestea pun serioase probleme în ceea ce privește sănătatea umană.

Dezvoltarea durabilă pune în balanță trei domenii principale:

- domeniul economic - management-ul eficient al resurselor;
- domeniul natural - nevoile de reducere a încărcărilor cu deșeuri a eco-sistemului pentru a menține o bază naturală a vieții;
- domeniul social - nevoile societății.

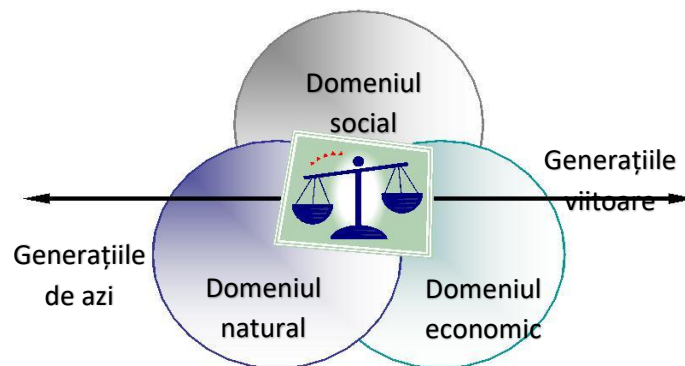

Fig. 1 Cele trei domenii principale ale dezvoltării durabile

Dezvoltarea durabilă este un concept holistic, care combină aspectele sociale, economice și naturale. Dezvoltarea durabilă nu ia în considerare o prohibiție a utilizării resurselor naturale, ci o folosire a acestora eficient și suficient.

I.1.1. Apariția conceptului de dezvoltare durabilă

Conceptul de dezvoltare durabilă a devenit o sintagmă foarte utilizată în ultima perioadă. Chiar dacă termenul de dezvoltare durabilă are un sens diferit pentru multe persoane, totuși s-a simțit nevoia de a de ajunge la un consens în ceea ce privește semnificația acestuia. În general, acesta este privit ca "*atitudinea societății umane*

față de generațiile viitoare, standardele de viață și dreptul de a moșteni resursele naturale, fără ca acestea să dispară"

O prima definiție a sintagmei de "dezvoltare durabilă" a fost realizată în anul 1987 în Raportul Comisiei Mondiale pentru Mediu și Dezvoltare a Organizațiilor Națiunilor Unite (ONU), cunoscut sub denumirea de Raportul Brundtland, în care se afirmă că "umanitatea are capacitatea de a realiza o dezvoltare durabilă - de a garanta satisfacerea necesităților actuale fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile necesități".

Dar definiția dată dezvoltării durabile de Raportul Brundtland, deși inițial acceptată, a fost ulterior considerată ca fiind prea vagă. Astfel că, Programul Națiunilor Unite pentru Mediu (UNEP) a adus o nouă interpretare asupra dezvoltării durabile, specificând că "progresul către echitatea națională și internațională, precum și întreținerea, utilizarea rațională și sporirea bazei de resurse naturale stau la baza rezilienței ecologice și a creșterii economice"¹.

Preocupări în sensul dezvoltării durabile au fost semnalate încă din anul 1972, la Conferința Mondială asupra Mediului desfășurată la Stockholm, unde au fost întreprinse demersuri cu scopul reducerii poluării și prevenirii epuizării resurselor naturale. Din acel moment și până în prezent au fost identificate peste 60 de interpretări atribuite dezvoltării durabile în contextul interacțiunilor dintre mediul biotic, bunăstarea generală și creșterea economică.

Mai târziu, la Conferința Națiunilor Unite despre Mediu și Dezvoltare de la Rio de Janeiro, din iunie 1992, convocată din inițiativa Comisiei Mondiale a Mediului și Dezvoltării în baza propunerilor făcute în acest sens prin raportul din anul 1987, se materializează strategiile care promovează dezvoltarea umană prin creșterea economică fondată pe managementul durabil al resurselor naturale. La acest eveniment peste 170 de state au susținut un plan de acțiune pentru dezvoltarea durabilă globală a secolului 21, plan ce a primit denumirea de "Agenda 21" prin care au fost introduse noi concepții despre modalitățile de abordare și soluționare a noilor presiuni cu care se confruntă societatea în noul mileniu. "Agenda 21" s-a conturat într-un ghid al dezvoltării durabile, ca un program despre modul în care dezvoltarea poate fi făcută viabilă din punct de vedere social, economic și al mediului biotic. Acest document a fost conceput ca un plan de acțiune pentru secolul viitor, în vederea asigurării unui adevărat echilibru între ritmul dezvoltării activităților umane și protecția mediului. La Conferința de la

¹ UNEP Report of the Governing Council, U.N. GAOR 44th Sess., Supp. No. 25, at 115, U.N. Doc. A/44/25, 1989

Rio de Janeiro se accepta, la nivelul tuturor participanților, că dezvoltarea durabilă consta în satisfacerea nevoilor prezentului fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi. Alături de "Agenda 21", la Rio de Janeiro au mai fost adoptate și alte documente printre care amintim:

- "Declarația de la Rio", care statuează la nivel de principii noțiunile de mediu și dezvoltare, precum și relațiile dintre ele;
- "Convenția asupra schimbărilor climatice", acceptată pe loc de 154 de țări, între care și România, care conturează un program de conlucrare viitoare în acest domeniu;
- "Convenția asupra biodiversității", semnată pe loc de 157 de țări, inclusiv România, care se constituie într-un program de lucru care urmărește protejarea și exploatarea adecvată a biodiversității mondiale;
- "Principiile forestiere", conținând un ansamblu de principii și norme privind activitățile de exploatare forestieră.

Deși acestea au fost momentele de început în abordarea dezvoltării durabile a societății, se poate constata că activitățile, conferințele și dezbaterile în această direcție s-au intensificat tot mai mult. Astfel că, la summitul de la Copenhaga, pe tema dezvoltării durabile, din martie 1995, s-a accentuat necesitatea combaterii excluderii sociale și a protecției sănătății publice.

La Consiliul European de la Goteborg, din iunie 2001, a fost convenită o strategie pentru dezvoltarea durabilă, care oferă o a treia dimensiune, aceea de mediu și stabilește o nouă abordare a politicilor. Noua strategie se bazează pe principiul că efectele economice, sociale și asupra mediului ale politicilor trebuie examinate într-o manieră coordonată și luate în considerare în procesul de luare a deciziilor.

O altă încercare a unui grup de juriști de a formula o definiție mai nuanțată, interpretează dezvoltarea durabilă ca fiind "un proces economic, social și politic complex. Acest proces tinde către o utilizare sustenabilă a resurselor planetei și la protejarea mediului, de care depind natura și viața umană, precum și dezvoltarea economică și socială. Obiectivul acestui proces complex este de a îndeplini dreptul tuturor ființelor umane la un standard de viață adecvat, în baza participării lor active, libere și semnificative la îmbunătățirea și distribuția echitabilă a beneficiilor rezultate, simultan cu acordarea atenției cuvenite necesităților și intereselor generațiilor viitoare."²

² International Law Association, New Delhi Conference, 2002

Ulterior în septembrie 2000 la New York statele membre ale Organizației Națiunilor Unite au adoptat în unanimitate Declarația Millenium cu ocazia Summitului privind obiectivele de dezvoltare ale Mileniului care a condus la elaborarea a opt obiective de dezvoltare ale mileniului (ODM) (Millenium Development Goals - MDG) pentru a reduce sărăcia extremă până în 2015, traduse în 21 de ținte și 60 de indicatori.

Tot în luna septembrie dar în anul 2015 cu ocazia Summitului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare de la New York a avut loc adoptarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă ce a propus 17 obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) care au rolul de a stimula acțiunea în cele 5 domenii prioritare: oamenii, planeta, prosperitatea, pacea și parteneriatul. Astfel, Agenda 2030 cuprinde 17 ODD-uri, 169 de ținte și peste 300 de indicatori.

În concluzie se poate observa că preocupările privind definirea, înțelegerea și implementarea dezvoltării durabile au fost mult mai numeroase și s-au manifestat la toate nivelurile de organizare socială. Acestea continuă și astăzi să constituie obiectul de studiu a numeroși cercetători, devenind din ce în ce mai importante, atât pentru decidenții domeniului public, pentru investitori, cât și pentru cetățeanul de rând.

I.1.2. Abordări ale Dezvoltării Durabile

Așa cum reiese din definiția raportului Brundtland (1987), scopul dezvoltării durabile este "de a satisface nevoile prezentului fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi". Aceasta înseamnă că satisfacerea nevoilor umane și îmbunătățirea calității vieții, a mediului și dezvoltarea sunt esențiale, fiind obiective a căror realizare ar trebui să se bazeze pe o utilizare eficace a tuturor resurselor insuficiente ale societății, resurse naturale, umane și economice. Așadar, Brundland (1989) atrăgea atenția asupra relației inseparabile care există între sărăcie, dezvoltare și sustenabilitatea mediului.

Cele mai multe definiții ale dezvoltării durabile cuprind ideea existenței a trei piloni interdependenți ai dezvoltării durabile: de mediu, economic și social³. În acest context la cea de a doua întâlnire a Comitetului Pregătitor al Comisiei pentru Dezvoltare Sustenabilă a Națiunilor Unite (UNCSD, 2010, p.30) au fost scoase în evidență interfețele componentelor dezvoltării durabile: ecologie, socială, economie verde⁴ și echitate socială.

³ Elliot, 2006

⁴ Green Economy/Department of Economic and Social Affairs (un.org)

Fig. 2 Pilonii dezvoltării durabile
Sursa: adaptare după OUR Common Future, World Summit. 1987

Așadar, dezvoltarea durabilă înseamnă mai mult decât protecția mediului, deoarece necesită schimbări culturale pe termen lung, o condiție prealabilă a acestora fiind adaptabilitatea statului/oamenilor/culturii. Astfel, pe lângă capacitatea de adaptare este imperios necesar ca decidenții să susțină intens un proces de inovare în termeni de idei, tehnologii, acțiuni, întrucât problemele existente în secolul XXI nu pot fi rezolvate cu practici și mijloace tradiționale. În acest sens decidenții se pot concentra pe:

Pilonul de mediu: pentru a atinge durabilitatea mediului, mediul natural trebuie să-și conserve întreaga funcționalitate și utilitate pe o perioadă lungă de timp ceea ce presupune ca acțiunile inițiate să asigure echilibrul între mediul natural, simultan cu atingerea unor rate de creștere pozitive. Pentru aceasta trebuie evitate acele acțiuni care ar afecta acest echilibru, iar dacă acestea apar, trebuie limitate pe cât posibil. Aici din studiile efectuate de-a lungul timpului un rol important îl pot avea decidenții din administrația publică locală, datorită faptului că trebuie luat în considerare impactul asupra mediului al oricăror acțiuni sau decizii. Astfel, se poate observa faptul că există o varietate de probleme referitoare la durabilitatea mediului, de la poluare la managementul resurselor naturale, iar principalul scop al acestui pilon este de a minimaliza impactul activităților umane asupra mediului și de a încuraja restabilirea și păstrarea habitatelor naturale.

Pilonul economic: durabilitatea economică reprezintă abilitatea economiei de a susține un anumit nivel de producție a economiei pe o perioadă nedeterminată. Valoarea economică poate fi creată din orice proiect sau decizie. Sustenabilitatea economică are în vedere ca deciziile să fie luate cu cea mai mare prudență posibilă, nu numai prin promovarea aspectelor economice, ci și cu respectarea celorlalte aspecte ale durabilității (de mediu și sociale). Aceasta presupune ca bunele practici de afaceri care în mod uzual urmăresc obținerea de profit, să încorporeze aspectele de mediu și sociale ale sustenabilității întrucât în acest mod rezultatul va fi pozitiv.

Durabilitatea economică are în vedere numeroase aspecte, de la "creșterea smart" la subvenții și scăderi de taxe pentru dezvoltarea verde, prin întărirea și promovarea programelor de educație, de cercetare și informarea publicului. De asemenea, o atenție deosebită trebuie acordată și reducerii cheltuielilor care nu sunt absolut necesare.

Pilonul social: durabilitatea socială are la bază proiecte și decizii care promovează îmbunătățirea generală a societății. În general, aspectul social al durabilității sprijină conceptul de justiție intergenerațională, care înseamnă că noile generații să beneficieze de aceeași calitate a vieții sau una mai mare față de generațiile curente. Acest concept înglobează multe alte probleme sociale, precum dreptul mediului, echitatea sanitară, dezvoltarea comunitară prin implicare publică și participare, capitalul social, sprijinirea justiției și responsabilității, competența culturală, reziliența comunitară și adaptarea umană. Dimensiunea socială a durabilității este la fel de importantă ca și ceilalți doi piloni, însă dacă nu este luată în serios în considerare poate conduce la colapsul întregului proces de atingere a durabilității, ca și a societății însăși.

Așadar, dezvoltarea durabilă reprezintă o combinație a celor trei piloni și ea poate fi atinsă doar atunci când cei trei piloni funcționează corespunzător, fiind necesară întărirea lor.

Governanța pentru dezvoltarea durabilă și reziliență

Dezvoltarea durabilă trebuie să țină seama de absoluta dependență atât a dimensiunii economice, cât și a dimensiunii sociale de funcționare a ecosistemelor, care pot oferi servicii, precum apa, aerul, resursele naturale, diminuarea riscurilor de dezastre, etc. Din acest motiv dezvoltarea durabilă poate fi reprezentată printr-un "model de cuib", care introduce rolul sistemului de guvernare ce poate produce leadership și ghidare strategică și sistematică, precum și sancțiunile corespunzătoare.

În acest model, guvernarea este elementul catalizator al celor trei piloni, care trebuie să se asigure că bugetul și resursele sunt utilizate pentru a susține programele de dezvoltare durabilă și ale măsură progresive. Astfel, economia, sistemele sociopolitice și ecosistemele sunt interconectate, iar adoptarea unui cadru de gândire reziliență reprezintă o necesitate pentru guvernarea actuală.⁵ Reziliența⁶ este "o măsură a persistenței sistemelor și abilității lor de a absorbi schimbarea și perturbațiile și de a păstra aceeași relație între populații sau variabile de stare". Abordarea rezilienței face trecerea de la politicile care aspiră să controleze schimbarea în

⁵ International Institute for Environment and Development (IIED); UN Department for Policy Coordination and Sustainable Development (UNDPCSD), Sustainable Development Outlook - Chapter 2 Sustainability in South Africa, pp 17-29;

⁶ Holling, 1973, p.14;

sistemele asumate ca fiind stabile către cele care asigură managementul capacității sistemelor socioecologice, de a face față, de se adapta și de a contura schimbarea (Berkes, 2003; Smit și Wandel 2006⁷).

De asemenea, Umberto Pisano (2012) arăta faptul că este nevoie de o guvernare pentru dezvoltare durabilă, care să adopte o gândire bazată pe reziliență, care nu numai că trebuie să fie interdisciplinară, evitând soluțiile parțiale sau care privilegiază un punct de vedere, ci trebuie să fie o nouă abordare care consideră ființele umane ca parte a ecosistemelor Pământului, una în care politicile pot fi mai eficiente ca să facă față, să se adapteze și să contureze schimbarea. Soluția acestui nou tip de guvernare pentru dezvoltarea durabilă este guvernarea adaptivă definită de către Stockholm Resilience Center ca fiind "un cadru de cercetare evolutiv pentru analiza bazelor sociale, instituționale, economice și ecologice a modurilor de guvernare multinivel, care are succes în construirea rezilienței pentru marile provocări generate de schimbarea globală".

O altă abordare prevede ca cele 17 obiective ale dezvoltării durabile (ODD) să fie împărțite în cinci categorii, pentru a evalua mai bine cele 17 ODD-uri (Ban Ki Moon⁸).

- **People/Oameni** - reunește obiectivele 1,2,3,4,5, avându-se în vedere determinarea de a pune capăt sărăciei și foametei în toate formele și dimensiunile lor, astfel încât toate ființele umane să își poată atinge potențialul în demnitate, egalitate și într-un mediu sănătos. Primele 5 ODD-uri au fost formulate pentru a fi satisfăcute nevoile fundamentale ale oamenilor din toată lumea.
- **Planet/Planeta** - reunește obiectivele 6,12,13,14,15, care urmăresc să asigure protejarea planetei de degradare, printr-un consum și o producție sustenabile, managementul resurselor naturale și luarea unor măsuri urgente pentru schimbările climatice, astfel încât să fie susținute nevoile generațiilor prezente și viitoare. Aceste obiective se referă la provocările cărora planeta să facă față, care au fost agreate la nivelul comunității internaționale ca fiind de importanță crucială pentru salvarea planetei și care vor induce transformări ale abordărilor noastre pentru rezolvarea crizelor legate de climă.
- **Prosperity / Prosperitate** - reunește obiectivele 7,8,9,10,11 prin care se urmărește ca toate ființele umane să se poată bucura de o viață plină și prosperă, iar progresele economice, sociale și tehnologice, care vor apărea să fie în armonie cu natura. Pentru a asigura o lume în care oamenii să trăiască în pace și prosperitate, Agenda

⁷ Raportul "Codul de atitudini pentru prevenirea impactelor mutuale dintre agricultură și schimbările climatice

(<http://www.cameraagricolavn.ro/biblioteca/schimbari%20climatice/schimbari%20/Codul%20de%atitudini%20cel%20mai%20bun%20material%documentar.pdf>, August 2014);

⁸ <https://www.coursera.org/lecture/sustainable-development-ban-ki-moon/summary-Jvkbc>

2030 nu intenționează însă să nesocotească importanța dezvoltării economice, aceasta fiind o condiție absolut necesară pentru obținerea prosperității. Formularea ODD-urilor are în vedere înțelegerea și aprecierea critică a importanței laturii sustenabilității pentru dezvoltarea economică. În cadrul proceselor de dezvoltare, obținerea și utilizarea energiei sunt indispensabile pentru a atinge cu succes aceste rezultate. În același timp obținerea și utilizarea inadecvată a energiei poate determina distrugerea mediului, iar prevenirea acestor situații trebuie să devină o prioritate prin găsirea unor soluții sustenabile.

- **Peace/Pacea** - reunește obiectivele 16,17, care urmăresc crearea unor societăți pașnice, juste și incluzive, în care să nu existe teamă și violență, condiție fără de care nu poate exista dezvoltarea durabilă. Pacea a fost un element extrem de important în dezvoltarea Agendei 2030. Conflictele, terorismul și alte forme de violență pot amenința pacea la nivel mondial. În plus, instituțiile slabe pot deveni o țintă a celor care amenință pacea în lume. ODD 16 arată cum comunitatea internațională trebuie să se adune laolaltă pentru a promova și proteja pacea în lume, nu prin acțiuni militare, ci prin instituții puternice și echitabile.
- **Partnership/Parteneriat** - include obiectivul 17, urmărind mobilizarea mijloacelor necesare pentru a implementa Agenda 2030 prin revitalizarea Parteneriatului global pentru Dezvoltare Durabilă, bazat pe un spirit de solidaritate globală, axat în special pe nevoile celor mai săraci și vulnerabili și prin participarea tuturor țărilor, a tuturor deținătorilor de interese și a tuturor oamenilor. ODD 17 reprezintă parteneriatul pentru obiective, deoarece atingerea ODD-urilor implică toate entitățile din întreaga comunitate internațională.

Fig.3. Pilonii Agendei 2030 și legătura cu ODD-urile
Sursa: Centrul Pro-European de servicii și comunicare (CPESC)

I.1.3. Cadrul legal și instituțional privind Dezvoltarea Durabilă în România

Implicarea Uniunii Europene (UE) în dezvoltarea durabilă

Prin concluziile Consiliului UE din 20 iunie 2017 - *"Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă"*, Uniunea Europeană și-a asumat un document politic privind implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltarea Durabilă⁹, care stă la baza strategiilor pentru dezvoltarea durabilă ale fiecărui stat membru al UE.

⁹ Declarația comună a Consiliului și a reprezentanților guvernelor statelor membre reuniți în cadrul Consiliului, a Parlamentului European și a Comisiei Europene (2017/C 210/01), noul sens european privind dezvoltarea "Lumea noastră, demnitatea noastră, viitorul nostru".

Comisia Europeană s-a angajat să contribuie la atingerea obiectivelor Agendei 2030 și are un program de politici ambițios pentru perioada 2019 - 2024, care contribuie la asigurarea durabilității în UE.

AGENDA 2030 - un plan de acțiuni pentru toate țările pentru eliminarea sărăciei extreme, reducerea inegalității și protejarea planetei. Agenda 2030 împreună cu Acordul de la Paris privind schimbările climatice, reprezintă foaia de parcurs, către o lume mai bună, cadrul mondial pentru cooperarea internațională în materie de dezvoltare durabilă și dimensiunile economice, sociale, de mediu și de guvernare ale acestui cadru.

ODD-urile sunt parte intrinsecă a liniilor politice directoare și se află în centrul procesului de elaborare a politicilor prin acțiuni interne și externe care cuprind toate sectoarele. Implementarea completă a Agendei 2030 a Națiunilor Unite este crucială pentru asigurarea rezilienței și pentru a pregăti lumea pentru viitoarele șocuri care vor apărea odată cu tranziția verde și tranziția digitală.

Comisia are o abordare holistică a dezvoltării durabile care pune accentul pe acțiuni concrete, care vor conduce la un progres tangibil în atingerea ODD.

Obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD) sunt un set de ținte legate de dezvoltarea internațională pe viitor. Acestea sunt create de Organizația Națiunilor Unite și promovate ca Obiective la nivel Mondial pentru dezvoltarea durabilă. ODD-urile sunt parte integrantă a Agendei 2030, dar nu reprezintă totalitatea Agendei 2030.

Strategia Comisiei pentru implementarea ODD este constituită din:

- liniile directoare ale președintelui Comisiei Europene;
- programul anual de lucru al Comisiei Europene.

Fig.4

Correspondența dintre prioritățile Comisiei Europene(2014-2024) și ODD-uri
Sursa: Comisia Europeană sdgs_web1_0.png (europa.eu)

Programul politic al președintelui integrează ODD-urile în propunerile Comisiei Europene, în politicile și strategiile acesteia. Corespondența dintre ODD-uri și prioritățile Comisiei Europene anunțate de către președintele Comisiei pentru perioada 2014-2024 sunt redate în figura nr. 4, astfel încât toate cele 17 ODD-uri sunt cuprinse în una sau mai multe dintre cele șase priorități ale Uniunii Europene¹⁰.

¹⁰ Delivering on the UN's Sustainable Development Goals - a comprehensive approach - staff working document; Delivering on the UN's Sustainable Development Goals - a comprehensive approach - factsheet; Von der Leyen Commission: One Year on Reflection paper Towards a Sustainable Europe by 2030;

Abordarea holistică a Comisiei Europene pentru îndeplinirea ODD-urilor are în vedere:

- aplicarea politicilor transformative;
- angajarea societății civile în acest proces;
- monitorizarea și raportarea indicatorilor;
- angajamentul UE pentru atingerea ODD-urilor în lume
- includerea raportărilor privind ODD-urile în cadrul Semestrului european 2020¹¹
- cadrul financiar multianual și programele Next Generation EU;
- strategia UE pentru o mai bună reglementare;
- coerența politicii pentru dezvoltarea durabilă.

Cu toate acestea la acest moment există o nouă abordare globală sau "pangubernamentală" adoptată de noua Comisie în ceea ce privește punerea în aplicare a obiectivelor de dezvoltare durabilă cuprinzând mai multe componente așa cum sunt ilustrate în fig.5:

Fig.5. abordarea "pangubernamentală" a Comisiei pentru punerea în aplicare a ODD-urilor
Sursa: Sursa:Comisia Europeană sdgs_web2_0.png (europa.eu)

Cadrul legal și instituțional al României privind dezvoltarea durabilă:

Atât în calitate de stat membru al Organizației Națiunilor Unite (ONU), cât și ca stat membru al Uniunii Europene (UE) România a aderat la AGENDA 2030 privind dezvoltarea durabilă, adoptată prin Rezoluția Adunării Generale ONU (A/RES/70/1) în cadrul Summitului ONU pentru Dezvoltarea Durabilă din anul 2015.

¹¹ Semestrul European 2020: evaluarea progreselor înregistrate în ceea ce privește reformele structurale, prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice, precum și rezultatele bilanțurilor aprofundate efectuate în temeiul Regulamentului (UE) nr/176/2011.

Cadrul instituțional:

- în anul 2017, în aparatul de lucru al Guvernului a fost creat **Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă (DDD)**¹², autoritate publică care coordonează la nivel național implementarea abordării holistice pentru dezvoltarea durabilă și eficientizarea procesului de planificare, coordonarea, identificarea țăintelor ODD-urilor pentru anul 2030 bazat pe indicatori și raportarea acestora către Guvern și Parlament.
- **Comitetul Interdepartamental pentru Dezvoltare Durabilă (CIDD)** condus de către primul-ministru, ce include toți miniștrii, al cărui secretariat este asigurat de DDD. CIDD urmărește implementarea, monitorizarea, evaluarea și revizuirea ODD-urilor 2030, inclusiv setul național de indicatori pentru dezvoltare durabilă, care vor monitoriza progresul în atingerea obiectivelor și se va asigura că strategiile și politicile sectoriale ajută implementarea Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 (SNDDR 2030) și că există o coerență și colaborare între ministerele care le inițiază.
- **Subcomisia pentru dezvoltare durabilă (SCDD)** din Parlamentul României, care are rolul de supraveghere a includerii ODD-urilor în proiectele și propunerile legislative.
- **Consiliul Consultativ pentru dezvoltarea Durabilă**¹³, grup de specialiști din mediul academic, cercetare, economie și societatea civilă, care urmărește efectele politicilor din domeniul dezvoltării durabile și modul în care acestea pot fi îmbunătățite.
- **Nuclee pentru dezvoltare durabilă** create în fiecare instituție relevantă de la toate nivelurile, alcătuite din "experți în dezvoltare durabilă", care se vor asigura ca principiile dezvoltării durabile vor fi puse în practică.
- **Coaliția pentru dezvoltare durabilă**, formată din reprezentanți ai societății civile;
- **Institutul Național de Statistică**, ca producător de date statistice oficiale, este responsabil cu coordonarea tuturor activităților la nivel național, privind dezvoltarea, elaborarea și difuzarea statisticilor europene, inclusiv a celor care monitorizează progresul în atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă 2030.

Prin **Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 (SNDDR 2030)**, adoptată de Guvernul României prin H.G. nr.877/2018, România și-a fixat cadrul național pentru implementarea celor 17 obiective de dezvoltare durabilă, care vor

¹² H.G. nr.313/2017 privind înființarea, organizarea și funcționarea Departamentului pentru Dezvoltare Durabilă, cu modificările și completările ulterioare

¹³ Înființat prin H.G. nr.144/2020 privind constituirea Consiliului Consultativ pentru Dezvoltare Durabilă (inițiator DDD)

susține dezvoltarea României pentru cei trei piloni principali - economic, social și de mediu - pe orizontul de timp 2020 -2030. Atingerea celor 17 ODD-uri va fi monitorizată până în 2030 prin intermediul a 292 de indicatori, din care 99 de indicatori principali.

Planul de acțiune pentru implementarea SNDDR 2030 este documentul cheie pentru implementarea strategiei, ce a fost pus în concordanță cu obiectivele Agendei 2030 pentru dezvoltarea durabilă și cu documentele strategice ale UE¹⁴. În toate politicile sectoriale, pentru dezvoltarea pe plan național în perioada 2022 - 2030. Acesta conține 4 direcții strategice prioritare și 12 obiective specifice care vor fi puse în practică prin cele 22 de acțiuni ce urmăresc integrarea principiilor de dezvoltare durabilă și corelarea obiectivelor documentelor strategice sectoriale cu țintele SNDDR 2030. Rolul său fiind asigurarea concentrării resurselor și asigurării coerențelor politicilor pentru dezvoltarea durabilă în România.

Capitolul II: Importanța decidenților din sectorul public în Dezvoltarea Durabilă

II.1. Rolul și funcțiile sectorului public în contextul Dezvoltării Durabile

În contextul dezvoltării durabile, rolul statului în viața economică este unul ambivalent:

- În primul rând acesta trebuie să furnizeze populației prestații diverse în domenii, precum asigurările de sănătate și pentru șomaj, accesul la educație primară pentru toți, transporturi sustenabile, asigurarea energiei din surse regenerabile a unor comunicații sustenabile și protecția mediului;
- În al doilea rând, el se implică în funcționarea economiei prin intermediul unor reglementări sau a unor măsuri economice care stabilesc regulile concurențiale și încearcă să corecteze eșecurile pieței.

Astfel de reglementări au un caracter fie de reglementare, fie sunt financiare.

De asemenea prin acțiunile sale sectorul public folosește resursele economice limitate, dar și bunurile și serviciile furnizate de către agenții economici privați. În plus statul oferă transferuri între anumite grupuri ale populației. Totodată statul, prin decidenții săi, poate provoca consecințe însemnate în domeniul economic, social și de mediu, prin intermediul activității sale legislative.

Guvernul trebuie să garanteze un anumit standard de viață cetățenilor săi și mai ales grupurilor vulnerabile. Pentru protejarea populației guvernul poate stabili anumite limite maxime de preț la bunurilor alimentare sau la alte bunuri cu cerere inelastică. Intensitatea și tipul controlului prețurilor trebuie dezbătute în fiecare țară în parte, în

¹⁴ Anexa 3 din HG nr.877/2018 Planul de acțiuni pentru implementarea SNDDR 2030

funcție de condițiile interne ale fiecăruia. Cu toate acestea însă, controlul prețurilor în industriile competitive nu trebuie să fie decât o măsură temporară și nu trebuie să afecteze competiția.

Pentru a-și asigura maximul de bunăstare, comunitățile umane ar trebui să urmărească exploatarea în mod eficient a resurselor productive pe care le au la dispoziție la un moment dat. Eficacitatea economică se poate asigura prin următoarele tipuri de măsuri¹⁵:

- o alocare eficace, adică adaptarea optimă a ofertei la cererea de bunuri și servicii;
- o producție eficace, adică producerea în condiții optime a bunurilor și serviciilor folosind resursele disponibile;

Risipa de resurse poate determina o diminuare a bunăstării colectivității, care poate să justifice o intervenție pentru corectarea funcționării sectorului public.

Totodată statul, prin decidenții săi, are și rolul de a asigura distribuția echitabilă a bunăstării - a venitului și a averii - utilizând instrumente precum: fiscalitatea, cheltuielile publice și administrarea prețurilor.

Așadar, principalele mijloace utilizate de stat pentru asigurarea dezvoltării durabile sunt:

- **reglementarea** prin interzicerea sau minimizarea pe cât posibil a activităților poluante, care distrug biodiversitatea, care nu asigură o alocare optimă a resurselor naturale, prin încurajarea activităților de recuperare și reciclare a deșeurilor, activităților de producere a energiei din resurse regenerabile, interzicerea organizării unor carteluri care ar conduce la practici de concurență neloială, supravegherea furnizorilor și achizițiilor între marile firme care ar putea favoriza monopolizarea piețelor;
- **cheltuielile publice** (investiții publice verzi, acordarea de alocații pentru persoanele vulnerabile, ajutoare pentru comunitățile sărace, construcția de locuințe sociale pentru cei dezavantajați, sprijinirea organizațiilor private care sunt vulnerabile, în special IMM-uri, acordarea de ajutoare de șomaj, finanțarea educației obligatorii sau a vaccinărilor obligatorii, investiții publice în alimentarea cu apă, colectarea și epurarea apelor uzate);
- **fiscalitatea** (prin creșteri de taxe pentru cei mai bogați, taxe mai mari pentru cei care poluează, scăderi de taxe pentru dezvoltarea verde, licitarea certificatelor verzi);

¹⁵ Profiroiu și alții, 2010

- **administrarea prețurilor** (plafonarea prețurilor la energie, la gaz, la chirii pentru persoanele vulnerabile);
- **măsuri de echilibrare a piețelor** (de bunuri și servicii, a forței de muncă, a capitalurilor, precum și a pieței monetare);
- **gestionarea riscurilor și depășirea dificultăților** în ceea ce privește modul de gestionare a incertitudinilor, respectiv a eșecurilor.

II.2. Relevanța ODD - urilor pentru decidenții din administrația publică locală

Principalele caracteristici ale ODD-urilor:

- cuprind trei dimensiuni de dezvoltare durabilă:
 - dimensionarea economică;
 - dimensionarea socială;
 - dimensionarea de mediu;
- se bazează pe drepturile omului, ținând eliminarea inegalităților prin promovarea principiului "a nu lăsa pe nimeni în urmă"¹⁶;
- sunt aplicabile și relevante pentru toate țările lumii (atât țărilor în curs de dezvoltare, cât și țărilor dezvoltate), abordând cele mai urgente probleme ale oamenilor;
- sunt măsurabile și se focusează extensiv pe procesul de colectare dezagregată de date.

A nu lăsa pe nimeni în urmă - reprezintă un principiu important al Agendei 2030. Implementarea acestui principiu implică depunerea de eforturi adiționale pentru reducerea sărăciei, creșterea incluziunii grupurilor vulnerabile și diminuarea inegalităților care subminează capacitatea persoanelor în atingerea potențialului său. Criteriile minime pentru dezagregarea de date sunt: mediul de trai, sex; vârstă; statut socioeconomic; etnie; limbă maternă; statut migrațional.

¹⁶ Leave no one behind

Obiectivele de Dezvoltare Durabilă în raport cu Autoritatea publică locală:

ODD 1—FĂRĂ SĂRĂCIE

Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context

Acest obiectiv țintește:

- creșterea veniturilor celor mai săraci;
- asigurarea accesului la servicii de bază;
- protejarea tuturor atât de dezastrele naturale, cât și de cele cauzate de oameni.

Relevanța ODD1

Problema sărăciei nu are o singură cauză și nu poate fi soluționată doar prin câteva acțiuni individuale. Complexitatea acestei probleme necesită implicare și coordonare eficientă din partea autorităților publice locale. Autoritățile publice locale sunt primul nivel care interacționează cu cetățeanul și care înțelege problemele comunității atât din perspectiva interacțiunii cu oamenii și până la prestarea serviciilor publice și a bugetului local.

Pe lângă creșterea veniturilor persoanelor vulnerabile ODD 1 include și îmbunătățirea accesului la serviciile de bază. Datorită faptului că autoritatea publică locală este responsabilă în principal de domenii precum transporturi, electricitate, rețele de apă și canalizare sau colectarea și sortarea deșeurilor trebuie să aibă un rol important în implementarea și atingerea tuturor țintelor 2030 asociate cu ODD 1.

În general rolul autorităților publice locale nu trebuie să se rezume numai la implementarea politicilor naționale, acestea trebuie să țină cont de particularitățile de dezvoltare locală și să elaboreze și o componentă locală, care să conducă și să susțină țintele propuse pentru anul 2030.

ODD 2 - FOAMETE ZERO

Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile

Acest obiectiv țintește :

- asigurarea unei diete sigure și hrănitoare pe parcursul unui an.

Relevanță ODD 2

Autoritățile publice locale în general sunt implicate în monitorizarea și colectarea datelor despre suprafețele agricole, iar analiza și transmiterea datelor în timp util către autoritățile publice centrale facilitează procesul de luare a deciziilor și ajută la identificarea intervențiilor și soluțiilor pertinente care să susțină domeniul agricol.

De asemenea un alt rol important care revine autorităților publice locale este gestionarea și amenajarea spațiilor destinate desfacerii produselor agricole, în sensul că atât consumatorii, cât și producătorii au nevoie de piețe utilizate și confortabile. Mai mult administrația publică locală poate dezvolta infrastructura necesară pentru a facilita accesul la spațiile create pentru desfacerea produselor.

Contribuția autorităților publice locale la implementarea ODD 2 poate fi organizarea cu prioritate a achizițiilor publice pentru produsele alimentare destinate instituțiilor de învățământ. Concomitent Administrația publică locală poate achiziționa o gamă variată de produse de calitate de la producătorii locali, care pot asigura o alimentație corespunzătoare pentru copiii din comunitate pe toată perioada cât se află în instituțiile de învățământ.

Din punct de vedere al instrumentelor financiare susținerea producătorilor locali poate genera creștere la bugetul comunității, care poate conduce la îndeplinirea țintelor asumate pentru anul 2030.

ODD 3 - SĂNĂTATE ȘI STARE DE BINE

Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea
bunăstării la orice vârstă

Acest obiectiv țintește :

- susținerea oamenilor, astfel încât aceștia să trăiască o viață lungă și sănătoasă.

Relevanță ODD 3

Acest obiectiv nu acoperă exclusiv accesul și calitatea serviciilor medicale. ODD 3 include și domenii care odată abordate ar crește calitatea vieții oamenilor din comunitate, fapt care ar conduce la reducerea accesării serviciilor medicale.

Dacă ne gândim că Autoritatea publică locală prin decidenții săi ar asigura accesul la apă și canalizare, implicarea în implementarea acestui obiectiv ar fi un fapt esențial pentru reducerea bacteriilor și infecțiilor, mai ales că există precedentul cu perioada pandemiei Covid 19, care a arătat cât de important este accesul la apă și canalizare.

De asemenea în cadrul acestui obiectiv se poate aplica principiul "nu lășăm pe nimeni în urmă" prin faptul că autoritățile locale au posibilitatea de a susține populația vulnerabilă.

Un alt domeniu conex sănătății poate fi calitatea aerului și nivelul de poluare dintr-o anumită zonă. Mai mult, se poate acționa prin modernizarea transportului în comun, crearea de piste de biciclete pentru încurajarea transportului alternativ, migrându-se chiar până la prevenirea accidentelor rutiere, care generează traume și chiar decese, prin măsuri și acțiuni care să ajute implementarea acestui obiectiv.

ODD 4 - EDUCAȚIE DE CALITATE

Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți

Acest obiectiv țintește :

- asigurarea dreptului de a învăța pentru toți, astfel încât oamenii să poată să-și atingă potențialul maxim.

Relevanța ODD 4

Accesul și participarea la educație de calitate sunt esențiale pentru funcționarea adecvată a unei societăți durabile. Educația nu este numai un proces premergător intrării pe piața forței de muncă. Educația trebuie tratată ca un proces care pregătește generațiile tinere pentru provocările viitorului și se derulează pe tot parcursul vieții încurajând inovația, meritocrația, gândirea critică constructivă, curiozitatea, conduita și emanciparea.

Educația timpurie și educația extra-școlară pot fi în responsabilitatea directă a autorităților locale, iar prin acest fapt se subliniază importanța Administrației publice locale la asigurarea calitativă a educației la copil. Educația calitativă presupune mai multe domenii de acțiune precum: condiții sanitare, alimentație, materiale educaționale, pregătirea personalului didactic față de copii și părinți, etc.

Trecând către alte grupe de vârstă se poate observa că tot la nivelul Administrației publice locale se poate stabili un cadru pentru desfășurarea programelor de formare continuă și stimularea participării la acest tip de formare. La nivel comunitar se pot înființa centre de învățare permanentă de către autoritățile locale.

De asemenea, Administrațiile publice locale pot crea un sistem de facilități pentru a se putea obține o cointeresare a companiilor care activează pe raza APL-urilor și sprijină înrolarea angajaților în asemenea programe.

ODD 5 - EGALITATE DE GEN

Realizarea
egalității de gen și întărirea rolului femeilor și al fetelor în
societate

Acest obiectiv țintește:

- eliminarea violenței și discriminării împotriva femeilor și fetelor;
- asigurarea că femeile și fetele au șanse egale în toate domeniile.

Relevanță ODD 5

Autoritățile publice locale pot deveni un model pentru realizarea egalității de gen. Utilizarea bugetării sensibile la gen în procesul de elaborare a bugetului anual al localității poate crește eficiența eforturilor de a avansa egalitatea femeilor și poate consolida echitatea în cadrul comunității. Instrumentele precum analiza independentă a bugetului, care pot fi elaborate în colaborare cu societatea civilă și cetățenii, pot genera informații relevante pentru înțelegerea mai bună a domeniilor în care este necesară intervenția autorităților cu instrumente financiare.

De asemenea APL-ul se poate implica în realizarea proiectelor de infrastructură ținând cont de nevoile femeilor și fetelor, fapt care conduce către implementarea ODD-ului 5, iar ca și exemple putem avea asfaltarea străzilor, extinderea transportului public sau asigurarea iluminatului stradal în toate locurile (parcuri) și spații publice.

ODD 6 - APĂ CURATĂ ȘI IGIENĂ

Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și
sanitație pentru toți

Acest obiectiv țintește:

- asigurarea tuturor că au acces la apa potabilă și la toalete.

Relevanță ODD 6

Pentru a prospera ecosistemele planetei, societatea și economia au nevoie de apă proaspătă și curată în cantități suficiente. Asigurarea accesului la apă curată și la serviciile de canalizare este o responsabilitate a autorităților publice locale realizată de regulă prin intermediul întreprinderilor municipale. Calitatea serviciilor prestate este condiționată de eficiența guvernancei locale, de managementul durabil al resurselor naturale și se bazează pe guvernarea locală eficientă, managementul resurselor naturale și o planificare urbană inteligentă. Datele statistice arată că există o diferență semnificativă între urban și rural la accesul la apă și canalizare. Acest fapt demonstrează provocarea pentru APL-urile din zonele mai puțin populate și importanța economiilor de scară în prestarea acestui tip de serviciu. În acest context pentru implementarea acestui ODD necesită existența unor parteneriate de dezvoltare pentru identificarea surselor financiare pentru îmbunătățirea accesului la apă. De asemenea autoritățile publice locale sunt responsabile pentru diverse măsuri de protecție a mediului și de gestionare a deșeurilor din comunitate, iar aceste două domenii au un impact direct asupra calității apei.

ODD 7 - ENERGIE ACCESIBILĂ ȘI CURATĂ

Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern

Acest obiectiv țintește:

- asigurarea accesului pentru toți la energia verde.

Relevanță ODD 7

Implicarea redusă a autorităților publice locale la realizarea acestui ODD va diminua semnificativ posibilitatea de a atinge anumite ținte, datorită faptului că APL-urile depind de autoritățile publice centrale și ar trebui să asigure sinergia cu programele și instrumentele create de autoritățile centrale.

Cu toate acestea autoritățile publice locale sunt responsabile de domenii care ținesc creșterea eficienței energetice în clădirile publice care sunt în patrimoniul acestora (ex. școli, grădinițe și alte clădiri aflate în gestiunea APL-urilor) și utilizarea surselor regenerabile pentru producerea energiei. Adicional APL-urile pot stabili pentru instituțiile aflate în subordine anumite ținte pentru creșterea eficienței energetice (ex. reducerea consumului de energie sau creșterea ponderii energiei produse din surse regenerabile). Aceste domenii sunt direct legate de ODD 7.

Orașele pot diversifica instrumentele pentru creșterea eficienței energetice și asigurarea durabilității acestora prin crearea de noi infrastructuri sau chiar modernizarea celor vechi.

ODD 8 - MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți

Acest obiectiv țintește:

- crearea de locuri de muncă decente;
- crearea de oportunități economice pentru toți.

Relevanță ODD 8

APL-urile utilizând o abordare de jos în sus pot genera intervenții inovatoare pentru asigurarea unei creșteri economice și munci decente la nivelul localităților. Pe lângă dezvoltarea și alinierea documentelor de politici de dezvoltare locală la nivel național autoritățile publice locale pot contribui la dezvoltarea economică valorificând oportunitățile unice pe care le are unitatea teritorial administrativă (ex. infrastructură, zone turistice, poziționare geografică, etc.).

De asemenea APL-urile ar putea juca un rol mai pronunțat la identificarea angajatorilor care nu respectă condițiile și în cooperare cu organele competente să contribuie la corectarea situațiilor descoperite.

ODD 9 - INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

Construirea unor infrastructuri reziliente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației

Acest obiectiv țintește:

- asigurarea tuturor că infrastructura necesară face legătura și conexiunea cu restul lumii.

Relevanță ODD 9

APL-urile au un rol important în dezvoltarea și întreținerea infrastructurii la nivel local sau regional fiind responsabile direct de construcția anumitor obiective de infrastructură, precum și de a asigura conexiunea acestora cu teritoriile altor localități.

Autoritățile publice locale pot include în documentele sale de politici în domeniul dezvoltării economice locale obiective și activități care vizează promovarea industriei la nivel local și a întreprinderilor nou înființate luând în considerare resursele și necesitățile din regiunea în care sunt situate aceste APL-uri.

Pentru a dezvolta inovația, APL-urile pot crea platforme sau oferi obiecte și spații publice care să poată oferi posibilitatea noii generații sau celor care doresc să cerceteze și să își dezvolte ideile.

Un alt domeniu al dezvoltării economice pentru localități este dezvoltarea turismului. În acest sens APL-urile ar putea colabora cu persoanele din comunitate pentru a evalua beneficiile și costurile turismului în zonele de referință, inclusiv pentru dezvoltarea planurilor de dezvoltare locală în vederea asigurării unui turism durabil.

ODD 10 - INEGALITĂȚI REDUSE

Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta

Acest obiectiv țintește:

- reducerea decalajului dintre cei mai bogați și cei mai săraci.

Relevanță ODD 10

Fără implicarea nemijlocită a autorităților locale, care cunosc fiecare grup vulnerabil în teritoriul administrat este practic imposibil de asigurat o reducere eficientă a inegalităților. Autoritățile publice pot oferi suportul dar și resursele necesare pentru a

dezvolta zonele cele mai defavorizate, dar și pentru a contribui la combaterea sărăciei și excluziunii sociale.

De asemenea autoritățile publice locale pot oferi programe speciale pentru grupurile minoritare pentru a permite integrarea mai ușoară a acestora în societate. Adicional acestea pot implica grupurile minoritare în procesele de consultare publică, dar și să îi implice în procesele politice la nivel local.

Autoritățile locale pot implementa măsuri pentru a asigura egalitatea și nediscriminarea în instituțiile proprii, dar și în subordonate.

Un alt aspect care poate conduce la implementarea acestui ODD se regăsește și faptul că autoritatea publică locală va furniza servicii pentru toată populația arealului de competență la nivel local, fără discriminare și în mod egal pentru toți locuitorii.

ODD 11 - ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE

Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile

Acest obiectiv țintește:

- plasarea localităților în centrul dezvoltării durabile.

Relevanță ODD 11

Din cele 17 obiective de Dezvoltare Durabilă, acest obiectiv este cel care se adresează cel mai direct autorităților publice de la nivel local. Autoritățile publice locale trebuie să aibă planuri urbanistice clare cu viziuni care ar asigura durabilitatea serviciilor prestate, condițiilor de viață calitative, dar și interconexiunea eficientă a infrastructurii rutiere, apă și canalizare și altele.

Siguranța rutieră și reducerea emisiilor în mod special în orașe este o altă arie de intervenție care trebuie să fie gestionată mult mai bine sau proactiv de către autoritățile de la nivel local. Prestarea serviciului de transport public și dezvoltarea generală a mobilității într-o localitate este o funcție exclusivă a autorității locale.

De asemenea pot fi îmbunătățite eforturile de amenajare, dar și mentenanță a spațiilor verzi, pacurilor, grădinilor publice, etc.

Gestionarea deșeurilor este o altă componentă care trebuie realizată în mod durabil și într-un parteneriat cu autoritățile la nivel central. Un accent deosebit se pune pe sortare și reciclare, diminuând impactul negativ asupra mediului.

Totodată, autoritățile publice împreună cu autoritățile publice la nivel central ar putea să contribuie la păstrarea patrimoniului cultural, în mod special clădiri istorice, de cele mai multe ori acestea se află în patrimoniul administrației locale.

ODD 12 - CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE

Asigurarea unor modele de consum și producție durabilă

Acest obiectiv țintește:

- reducerea impactului nostru asupra planetei prin producerea și consumarea doar a ceea ce avem nevoie.

Relevanță ODD 12:

APL-urile ar trebui să fie mai active la reducerea poluării prin emisiile de carbon generate de transport. De exemplu o politică urbană inteligentă și eficientă prin amplasarea de piețe mobile în zone strategice poate sprijini lanțurile mai scurte de aprovizionare și reduce necesitatea utilizării automobilelor pentru deplasarea între piață și locuință.

Autoritățile locale ar mai putea organiza o serie de campanii și genera un șir de instrumente care să crească importanța și profilul producției și consumul responsabil.

Totodată autoritățile publice locale pot contribui la reducerea pierderilor de alimente prin administrarea eficientă a nivelului de producere și de consum a acestora.

Concomitent, un rol important îl au APL-urile în promovarea consumului durabil și a producției de energie verde, prin oferirea unui șir de instrumente și programe la nivel local, în mod special în mediul urban.

ODD 13 - ACȚIUNE ASUPRA CLIMEI

Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor

Acest obiectiv țintește:

- dezvoltarea rezilienței față de efectele încălzirii globale.

Relevanță ODD 13 :

Impactul schimbărilor climatice, inclusiv schimbarea tiparelor climatice, creșterea nivelului mării și a evenimentelor meteorologice extreme afectează România de azi.

Dacă nu se iau în continuare măsuri de adaptare și diminuare a efectelor acestor amenințări actuale, ar putea lua amploare deficitul de apă și siguranța alimentară.

Autoritățile locale în mod special la nivelul orașelor ar trebui să fie cel mai bine pregătite pentru înfruntarea schimbărilor climatice. Îmbunătățirea rezilienței față de eventualele dezastre naturale trebuie să devină o prioritate intersectorială la nivelul tuturor entităților publice, atât la nivel central, cât și local.

Comunitățile vulnerabile sunt cele mai afectate în cazul unor asemenea situații, astfel îmbunătățirea capacităților autorităților locale este importantă pentru respectarea principiului "nu lăsăm pe nimeni în urmă".

Totodată, autoritățile locale pot contribui semnificativ la realizarea acestui ODD-uri prin creșterea gradului de conștientizare la nivelul comunităților privind impactul negativ al schimbărilor climatice și măsurile care pot fi luate de oricare dintre cetățeni pentru protejarea mediului înconjurător.

ODD 14 - VIAȚA SUB APĂ

Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă

Acest obiectiv țintește:

- protejarea suprafețelor de apă, inclusiv a zonelor de coastă și oceanelor.

Relevanță ODD 14 :

Cele mai mari orașe sunt situate în zonele de coastă, iar la nivel mondial două treimi din toate apele uzate sunt deversate în mări și oceane fără a fi tratate. În general responsabilitatea protecției oceanelor nu ar trebui să devină exclusiv aglomerațiilor urbane din zonele de coastă. Astfel, în România autoritățile locale încearcă să întrețină bazinele hidrografice pe care le administrează. În condițiile în care bazinele hidrografice depășesc aria de intervenție din partea unei singure autorități locale, se pot stabili protocoale comune de administrare a acestor zone cu alte autorități locale.

ODD 15 - VIAȚA PE PĂMÂNT

Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

Acest obiectiv țintește:

- protejarea resurselor naturale și a vieții sălbatice.

Relevanță ODD 15 :

Autoritățile locale fiind furnizori și gestionarii serviciilor de apă, canal și managementul deșeurilor cu o responsabilitate majoră în protejarea resurselor naturale din comunitățile pe care le administrează.

Măsurile de conservare și protejare a biodiversității ar trebui detaliate și incluse în toate strategiile de dezvoltare locală. Domeniile de intervenție la acest ODD sunt complexe și necesită coordonare extensivă cu diferiți actori locali.

ODD 16 - PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII PUTERNICE

Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente responsabile și incluzive la toate nivelurile

Acest obiectiv țintește:

- siguranța cetățenilor;
- funcționarea eficientă și corectă a autorităților.

Relevanță ODD 16 :

O administrație publică locală eficientă este necesară în egală măsură atât la nivel central, cât și local. În același timp administrațiile publice locale fiind și cele care interacționează zi de zi cu cetățenii și au un nivel suplimentar de responsabilitate.

Totodată responsabilitatea în fața cetățenilor obligă autoritățile publice să combată corupția și să sporească accesul publicului la informațiile și datele deținute de acestea. Autoritățile locale sunt responsabile de crearea instrumentelor de cooperare și coparticipare la dezvoltarea localităților alături de cetățeni.

ODD 17 - PARTENERIATE PENTRU OBIECTIVE

Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

Acest obiectiv țintește:

- Îmbunătățirea colaborării la nivel mondial pentru a transforma Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030 în realitate.

Relevanță ODD 17 :

Relațiile cu alte țări și politica externă a statului este o funcție exclusivă a autorităților centrale, iar la prima vedere ar părea că acest ODD nu este relevant pentru autoritățile publice locale. Cu toate acestea autoritățile publice locale pot și trebuie să stabilească parteneriate eficiente cu alte autorități publice locale. Aceste parteneriate pot constitui o platformă pentru schimb de bune practici, dar și de realizare de proiecte comune pentru atingerea ODD. Acest tip de platformă poate fi dezvoltat cu oricare categorie de actori implicați în comunitățile din care provin.

Veniturile și impozitele care sunt generate și colectate la nivel local joacă un rol important în dezvoltarea durabilă. De asemenea prin politicile elaborate la nivel local se poate contribui la reducerea sărăciei și asigurarea unei dezvoltări durabile.

Capitolul III: Managementul carierei în domeniul Dezvoltării Durabile

III.1. Rolul expertului în dezvoltarea Durabilă în cadrul administrației publice din România

Dintre toate statele Uniunii Europene, România este prima țară care a elaborat standardul ocupațional de expert în dezvoltarea durabilă în administrația publică.

Acesta a fost realizat prin implicarea directă a Secretariatului General al Guvernului, respectiv Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă.

Expertul în dezvoltare durabilă reprezintă acel angajat din cadrul administrației publice care se implică atât pe termen mediu, cât și pe termen lung, în calitatea sa de specialist și promotor al schimbării de paradigmă, în elaborarea proiectelor, politicilor publice, programelor și strategiilor, ținând cont de specificațiile și particularitățile activităților derulate de către entitățile administrației publice de nivel central și local.¹⁷

În acest context expertul în dezvoltare durabilă este profesionistul care elaborează, pune în aplicare, examinează și promovează la nivelul fiecărei entități publice în care își desfășoară activitatea obiectivele specifice dezvoltării durabile menționate în Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030, în conformitate cu specificul activității derulate de respectivele autorități și instituții publice. Mai mult, acesta reprezintă specialistul care se integrează și activează în cadrul unor echipe cu caracter multidisciplinar, având rezultate foarte bune cu scopul de a soluționa provocările de sustenabilitate care apar la nivelul societății în ansamblu.

Acești profesioniști vor face parte din nuclee de dezvoltare durabilă care se vor constitui la nivelul autorităților centrale și locale care vor fi implicați în procesul de coordonare și monitorizare a implementării Strategiei Naționale de Dezvoltare Durabilă a României 2030.

Scopul studiului urmărește ca persoanele cu putere de decizie să conștientizeze faptul că prin obținerea unor informații pertinente în domeniul dezvoltării durabile vor putea fi sprijiniți în luarea unor decizii corecte și vor putea aborda subiectele din domeniul dezvoltării durabile într-un mod sustenabil. Totodată decidenții vor trebui să sprijine cercetarea și dezvoltarea de tehnologii sustenabile și inovatoare, care să conducă la reducerea impactului negativ asupra mediului și în urma aplicării acestor tehnologii se vor crea modele de afaceri mai durabile.

IV. Concluzii și recomandări

În urma studiului s-a observat faptul că dezvoltarea durabilă se referă la satisfacerea nevoilor prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi, de aceea aceasta face parte integrantă din toate aspectele vieții noastre, chiar dacă cetățenii conștientizează sau nu acest aspect.

În acest context profesia de expert în dezvoltare durabilă a fost introdusă în premieră în România și este promovată ca exemplu de bună practică în rândul țărilor membre ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică. Mai mult a fost publicată în Monitorul Oficial al României legea privind aprobarea OUG nr.138/2021 pentru modificarea și completarea OUG nr.57/2019 privind Codul administrativ, care prin modificările aduse permite autorităților din administrația publică centrală și locală

¹⁷ Analiza ocupațională

cu atribuții specifice privind dezvoltarea durabilă să stabilească funcții publice de execuție expert în dezvoltarea durabilă.

În acest sens au fost inițiate demersuri de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă din cadrul Guvernului României, coordonat de către consilierul de stat László Borbély, iar România este prima țară din Uniunea Europeană, care a elaborat și aprobat Standardul ocupațional - expert în dezvoltare durabilă și a format pentru ocupația expert în dezvoltare durabilă un număr de 150 de persoane, angajați în administrația publică centrală, printr-un curs post-universitar.

De asemenea având în vedere condițiile economico-financiare prin modificarea legislativă cu privire la OUG nr.57/2019 privind Codul administrativ, instituțiile publice cu atribuții în domeniu vor avea ocazia să aloce responsabilități directe pe dezvoltare durabilă. Menționăm faptul că această modificare legislativă se adresează direct administrației publice, dar vine și în sprijinul entităților din mediul privat și non-profit, unde interesul pentru dezvoltare durabilă este în creștere, datorită faptului că vor ști cui se adresează pe probleme legate de sustenabilitate. Mai mult, conform prevederilor legale stabilirea funcției publice de expert în dezvoltare durabilă se poate realiza prin schimbarea denumirii funcțiilor publice de execuție care au în atribuțiile postului mai mult de 50% activități specifice, pentru dezvoltarea durabilă, aferente implementării de proiecte sau alte activități și nu este necesar a fi înființate posturi noi, care să mărească anvelopa salarială a instituțiilor de la nivel central și local.

În concluzie pe tot parcursul activităților desfășurate în domeniu, Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă se preocupă intens de creșterea numărului de experți în dezvoltare durabilă la nivel național, prin accesul la cursuri de formare, astfel numărul de experți să ajungă la 2000 până în anul 2026.

Totodată la nivelul Departamentului de Dezvoltare Durabilă există un plan de acțiune, adoptat de către guvern, prin care se propune, pentru prima dată în arealul geografic al Europei de est înființarea unui centru de excelență în anul 2024 pentru dezvoltare durabilă. Datorită faptului că România este recunoscută ca un hub regional în ceea ce privește implementarea Agendei ONU 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, Centrul de excelență va susține activitatea de cercetare bazată pe două componente și anume realizarea de analize, studii adresate decidenților din România, dar și activitatea în sistem - parteneriat, pentru a putea fi cât mai aproape de realitatea din teren.

Așadar, este indicat ca, în cadrul entităților sectorului public, să existe persoane bine pregătite în vederea realizării unor activități de analiză și raportare, de colectare și prelucrare a unor date statistice etc. Astfel, **profesionalizarea celor care lucrează în administrația publică devine esențială** raportat la dimensiunea instituțională a dezvoltării durabile.

Pe baza rezultatelor studiului pentru a sprijini decidenții au fost formulate sugestii și recomandări în privința adoptării abordărilor sustenabile. Acestea includ furnizarea de resurse și suport, dezvoltarea de cadre, reglementare mai favorabilă, promovarea colaborării etc.

Așadar, pentru a sprijini decidenții în adoptarea abordării sustenabile enumerăm câteva recomandări și sugestii:

1. Educație și formare - Asigurarea că decidenții au acces la educație și formare adecvată în domeniul dezvoltării durabile. Acest lucru îi va ajuta să înțeleagă mai bine conceptele și beneficiile sustenabilității și să dezvolte abilități necesare pentru implementarea practicilor durabile în organizațiile lor.
2. Consiliere și sprijin tehnic - Furnizarea decidenților acces la consiliere și sprijin tehnic specializat în dezvoltare durabilă. Acest sprijin poate proveni de la experți în domeniu, ONG-uri sau alte organizații specializate. Aceasta va oferi informațiile și sfaturile necesare pentru a lua decizii mai sustenabile.
3. Incentive financiare și fiscale - Implementarea de politici și programe care să ofere decidenților stimulente financiare și fiscale pentru adoptarea practicilor sustenabile. Aceste incentive pot include, de exemplu subvenții, scutiri fiscale sau alte avantaje economice, care să compenseze costurile inițiale mai ridicate ale practicilor durabile.
4. Parteneriate și colaborare - Încurajarea decidenților să formeze parteneriate și să colaboreze cu alte organizații, comunități sau guverne pentru a împărtăși resurse, cunoștințe și bune practici în domeniul dezvoltării durabile. Aceasta va permite schimbul de experiență și va facilita implementarea mai eficientă a abordărilor sustenabile.
5. Transparență și raportare - Promovarea transparenței și raportarea sustenabilității în organizațiile și sectoarele relevante. Decidenții ar trebui să furnizeze informații clare și verificabile despre impactul sustenabilității.
6. Integrarea criteriilor de sustenabilitate în procesele de luare a deciziilor - Asigurarea că criteriile de sustenabilitate sunt luate în considerare în toate procesele de luare a deciziilor. Aceasta poate include evaluarea impactului asupra mediului, a impactului social și a sustenabilității financiare a deciziilor luate.
7. Promovarea inovației și tehnologiei verde - Încurajarea decidenților să investească în inovație și tehnologie verde, care pot contribui la soluții sustenabile. Aceasta poate include utilizarea energiei regenerabile, dezvoltarea de tehnologii curate și promovarea economiei circulare.
8. Implicarea comunității și a intereselor publice - Asigurarea că deciziile luate sunt rezultatul unui proces participativ și consultativ, care implică comunitatea și interesele publice. Aceasta va spori acceptarea și sustenabilitatea deciziilor și va permite colectarea de feedback și idei valoroase.
9. Monitorizarea și evaluarea - Implementarea sistemelor de monitorizare și evaluare a impactului sustenabil al deciziilor luate. Acest lucru va permite decidenților să înțeleagă mai bine rezultatele și să ajusteze abordările lor în funcție de nevoile și obiectivele sustenabile.
10. Promovarea unei culturi a sustenabilității - Încurajarea decidenților să promoveze o cultura a sustenabilității în organizațiile lor și în comunitate. Aceasta poate include conștientizarea și educarea angajaților și a comunității cu privire la practicile sustenabile și implicarea în acțiuni și inițiative de mediu și sociale.

În concluzie prin implementarea acestor recomandări și sugestii, decidenții vor fi sprijiniți în abordarea sustenabilă și în crearea unui impact pozitiv asupra mediului și societății. Astfel, ei vor putea contribui la dezvoltarea durabilă și la crearea unui viitor mai bun pentru toți. În

plus am dori să subliniem că este important ca fiecare persoană să contribuie la dezvoltarea durabilă în viața de zi cu zi. Fie că este vorba de reducerea consumului de energie și apă, reciclarea și gestionarea responsabilă a deșeurilor sau promovarea transportului durabil, fiecare acțiune contează.

Acest studiu oferă sprijin și informații în orice domeniu legat de sustenabilitate și dezvoltare durabilă pentru a ajuta să devenim mai sustenabili în viața obișnuită.

Împreună, putem contribui la construirea unui viitor mai bun și mai durabil pentru generațiile viitoare.

BIBLIOGRAFIE

1. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare;
2. Standardul ocupațional EXPERT DEZVOLTARE DURABILĂ COD COR 242232 Nr. RS - 9/25.02.2021
3. Suport de curs - Administrație publică pentru dezvoltare durabilă elaborat în cadrul proiectului România durabilă - Dezvoltarea cadrului strategic și instituțional pentru implementarea Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 - (Cod SIPOCA/SMIS2014+: 613/127545)
4. "The sustainable development in the EU and Romania: comparative analysis" -Dr. Victor Platon, As. Andreea Turdean -Institut of national Economy, 2014
5. www.bursa.ro
6. www.capital.ro
7. https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/sustainable-development-goals/eu-whole-government-approach_ro
8. <https://www.researchgate.net/publication/5127428>